

Н.В. Барабаш

Методика застосування активних методів навчання принципам паліативної допомоги на додипломному етапі

Криворізький медичний коледж

Ключові слова: медична сестра, активні методи навчання, інкурабельні хворі.

В Україні щорічно 500 тис. осіб потребують паліативної допомоги. Слід зазначити, що останнім часом проблемі розвитку паліативної допомоги приділяється значна увага. Іде робота зі створення Державної програми розвитку паліативної допомоги в Україні. Впродовж останніх років почали впроваджуватись програми до- та післядипломної підготовки медичних кадрів для надання паліативної допомоги.

Надзвичайно актуальним є питання підготовки медичних сестер до надання паліативної допомоги пацієнтам вдома та в стаціонарних закладах паліативної допомоги. Навчання медичних сестер на додипломному етапі принципам паліативної допомоги гарантує формування компетентного працівника по догляду за інкурабельними хворими. Запорукою ефективного формування необхідних знань та вмінь на додипломному етапі є використання активних методів навчання.

Мета дослідження полягає у висвітленні методики використання активних методів навчання у засвоєнні принципів паліативної допомоги на додипломному етапі.

Методи дослідження: аналіз, синтез, порівняння, узагальнення, систематизація, педагогічний експеримент.

Гіпотеза дослідження: впровадження активних методів навчання в традиційно побудований навчальний процес дозволить сформулювати високий рівень володіння принципами паліативної допомоги на додипломному етапі.

Традиційно побудована програма освіти медичних сестер розглядає проблеми та особливості надання паліативної допомоги при вивченні клінічного медсестринства у педіатрії, хірургії, сімейній медицині, онкології, геронтології, геріатрії, паліативній медицині та ін.

Основними завданнями паліативної медицини є: збереження якості життя і допомога сприймати смерть як природне явище; сприймати пацієнта та

його сім'ю як єдине ціле; максимально полегшити біль та інші складні симптоми; дати можливість пацієнту померти з гідністю, що означає зберегти його особистість та індивідуальність.

З метою розвитку вміння дотримуватись принципів та завдань паліативної медицини у майбутніх медичних сестер на додипломному етапі нами було впроваджено експериментальне використання активних методів навчання, а саме методу «мозкового штурму» та моделювання проектної ситуації. Дані методи дозволяють активізувати навчально-пізнавальну діяльність студентів, спонукають їх до активної розумової й практичної діяльності у процесі оволодіння матеріалом, коли активний не тільки викладач, але й студенти. Самостійне вирішення проблеми підвищує рівень мотивації студентів та надає безпосередній досвід вирішення питань інкурабельних хворих.

Метод «мозкового штурму» у процесі вивчення принципів паліативної допомоги полягає у творчій дискусії, яка проводиться для того, щоб отримати максимальну кількість ідей для вирішення проблемної задачі. У свою чергу, моделювання проектної ситуації розглядається як імітація реальної проблеми, що може виникнути при роботі з безнадійно хворими, спрямоване на безпосереднє нагальне вирішення поставленої мети.

Дослідження проводилось на базі Криворізького медичного коледжу зі студентами IV курсу спеціальності «Сестринська справа» при вивченні медсестринства в геронтології, геріатрії та паліативній медицині. У дослідженні було задіяно 52 студенти освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст». З них 27 – експериментальна група (ЕГ), 25 – контрольна група (КГ). У експериментальній групі були використані методи активного навчання (метод «мозкового штурму» та моделювання проектної ситуації). У контрольній групі процес навчання був побудований за традиційною технологією.

Основні результати контрольного зрізу стверджують, що відбулися суттєві зміни у теоретичних та практичних рівнях володіння принципами паліативної допомоги у студентів обох груп до та після експерименту. Отримані результати засвідчують, що після впровадження експериментального використання активних методів навчання кількість студентів початкового рівня знань принципів паліативної допомоги у ЕГ знизилась з 46,5% до 20,5%, а у КГ – з 45% до 39%. У свою чергу, високий рівень знань студентів ЕГ зріс з 8,5% до 19%, а у КГ – з 9% до 11%.

Література

1. *Класифікація психічних і поведінкових розладів: Клінічний опис і вказівки по діагностиці.* — К. : Сфера, 2005. — С. 149–151.
2. *Медсестринство в сімейній медицині / Є. Х. Заремба, Г. Ф. Левченко, В. М. Михальчук [та ін.] / за ред. Є. Х. Заремби.* — К. : Здоров'я, 2001. — 312 с.
3. Орел В. Е. Исследование феномена психического выгорания в отечественной и зарубежной психологии / В. Е. Орел // Пробл. общ. и орг. психол. — 1999. — № 4. — С. 76–97.
4. Сисоева С. О. Особистісно орієнтовані педагогічні технології: метод проектів / С. О. Сисоева // *Ненервна професійна освіта: теорія і практика.* — 2002. — Вип. 1 (2). — С. 69–79.
5. Юрьева Л. Н. Профессиональное выгорание у медицинских работников / Л. Н. Юрьева. — К. : Сфера, 2004. — 271 с.

А.С. Дудниченко, В.Е. Белецкий

Оценка тяжести болевого синдрома как этап оказания паллиативной помощи детям с онкопатологией

Харьковская медицинская академия последипломного образования,
кафедра онкологии и детской онкологии

Харьковская областная детская клиническая больница № 1

Ключевые слова: опухоли у детей, болевой синдром, паллиативная помощь.

Боль представляет собой сложный комплекс симптомов, который влияет на многие аспекты жизни больного ребенка. Среди больных существует значительная неоднородность в ощущении и появлении боли. Оценка степени выраженности болевого синдрома у ребенка является непростой и важной задачей, что определяет лечебную тактику. Восприятие и реакция на

боль в зависимости от возраста – различная. «Золотым стандартом» оценки боли у взрослых является визуальная аналоговая шкала, которую можно применять у детей с 5-летнего возраста. Детям в возрасте 3–5 лет с этой целью мы используем модифицированную шкалу, где цифры заменены рисунками в виде выражений эмоций на лице, или так называемую «лестницу боли», по которой